

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 08 listopada 2023 r.

WK-I.431.1.54.2023

**Pan
Bogusław Szymański
Wójt Gminy Liw**

**Urząd Gminy Liw
ul. A. Mickiewicza 2
07-100 Węgrów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Paulina Domagała – inspektor wojewódzki, Iwona Parys – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 9 do 22 maja 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Liw, z siedzibą w Węgrowie przy ul. A. Mickiewicza 2.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważnienia dowodów osobistych, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 25 kwietnia 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 4 października 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przyjęto 513 wniosków o wydanie dowodu osobistego, wydano 490 dowodów osobistych, wpłynęło 65 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydano 65 zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, 1 zaświadczenie zawierające odpis danych przetwarzanych w Rejestrze Dowodów Osobistych (dalej RDO), przyjęto 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego od

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

konsula, zrealizowano 1 wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO oraz 1 wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

W wyżej wymienionym okresie nie wydawano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego, decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO oraz nie wystąpiły przypadki zawieszenia lub cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego. W okresie kontrolowanym nie była brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi. Według stanu na 25 kwietnia 2023 r. – 2 dowody osobiste nie zostały odebrane w okresie ponad 2 miesiące od dnia ich wydania.

Badaniu poddano: 18 wniosków o wydanie dowodu osobistego, 9 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego i wydane na ich podstawie zaświadczenia, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, 1 zaświadczenie zawierające odpis danych przetwarzanych w RDO, 1 wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO, 1 wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi oraz 2 przypadki nieodebrania dowodu osobistego w okresie 2 miesiące od dnia jego wydania³.

Poddane kontroli wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone zostały przez osoby uprawnione określone w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁴, na formularzach zgodnych ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁵ oraz były kompletne. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączona została fotografia, której zgodność z wymogami określonymi w art. 29 ustawy o dowodach osobistych organ w każdym przypadku zbadał⁶.

Wymagane dane zawarte w poddanych kontroli wnioskach o wydanie dowodu osobistego wraz z zeskanowaną fotografią zostały niezwłocznie wprowadzone przez organ do RDO. Wydanie na ich podstawie dowodów osobistych nastąpiło w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku, stąd nie zaistniała konieczność powiadomienia wnioskodawcy o przedłużeniu terminu wydania dowodu w związku z wymogiem art. 24 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. We wszystkich kontrolowanych przypadkach dowody osobiste

³ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu ustaleń kontroli nr 2, który dołączono do akt kontroli.

⁴ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671, ze zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1865), dalej: rozporządzenie w sprawie wzoru dowodu osobistego.

⁶ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą.

odebrane zostały przez uprawnione osoby w siedzibie organu kontrolowanego, w myśl regulacji zawartych w art. 30 ust. 1-3 ustawy o dowodach osobistych. Odbiór dowodu osobistego oraz dokumentu z kodem PUK⁷ potwierdzony został w każdym badanym przypadku na formularzu odbioru dowodu osobistego⁸ – czytelnym podpisem uprawnionej osoby, ze wskazaniem daty odbioru, zgodnie z wymogami określonymi w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. Formularze odbioru dowodu osobistego zawierały wszystkie wymagane dane.

Przyjęte zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego były kompletne i złożone zostały na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. W każdym przypadku skutkowałą nieodpłatnym wydaniem zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, zgodnie z wymogiem art. 47 ust. 5 i 8 ustawy o dowodach osobistych⁹.

Dane z RDO w trybie jednostkowym udostępniono na pisemny wniosek, złożony na formularzu określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹⁰, nieodpłatnie, uprawnionemu podmiotowi, zgodnie z postanowieniami art. 72 ust. 2 pkt 2 lit. a oraz art. 73 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych.

Udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym nastąpiło na podstawie kompletnego wniosku, zgodnego z formularzem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzorów wniosków o udostępnienie danych, złożonego przez uprawniony podmiot, zwolniony z opłat zgodnie z art. 75 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. Dokumentacja została udostępniona zgodnie z żądaniem określonym we wniosku, spełniając wymóg określony w art. 75 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych.

Zaświadczenie zawierające pełny odpis danych przetwarzanych w RDO wydane zostało zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy, z zachowaniem terminu określonego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego¹¹ oraz zawierało dane wyłącznie osoby

⁷ Dotyczy dowodów osób posiadających pełną albo ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

⁸ W 16 przypadkach formularze odbioru dowodu osobistego były zgodne z załącznikiem nr 3 do ww. rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, w 2 przypadkach – formularze były nieaktualne. Z wyjaśnień pisemnych osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą wynika, że wszystkie formularze zostały wydrukowane z RDO.

⁹ Poddane kontroli zaświadczenia wydano na nieaktualnym formularzu – wygenerowanym z RDO.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1604), dalej rozporządzenie w sprawie wzorów wniosków o udostępnienie danych.

¹¹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej: k.p.a.

zainteresowanej. Za wydane zaświadczenie pobrano opłatę skarbową w wysokości określonej w części II pkt 2 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej¹².

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana była zgodnie z regulacją określoną w art. 62 ustawy o dowodach osobistych. Dokumentacja sporządzona w formie papierowej zgrupowana była w kopertach dowodowych, oznaczonych wymaganymi danymi. Nie stwierdzono braku dowodów osobistych nieodebranych w okresie powyżej 2 miesięcy od dnia jego wydania.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe unieważnienie dowodu osobistego, tj. z datą o 4 dni późniejszą od dnia, w którym zgłoszono do konsula RP w Wiedniu utratę dowodu osobistego przez jego posiadacza. Działaniem tym naruszono wymóg art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym: *„Unieważnienie dowodu osobistego następuje z dniem zgłoszenia do organu dowolnej gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przez jego posiadacza (...)”*¹³.
2. Nierejestrowanie dostępu do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody osobiste nieodebrane powyżej 6 miesięcy od wydania oraz dostępu do szafy metalowej, w której przechowywane są dowody osobiste oczekujące na odbiór poniżej 6 miesięcy, dokumenty zawierające kod umożliwiający odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego. Zaniechaniem powyższym naruszono wymóg określony w art. 43 ust. 5 ustawy o dokumentach publicznych¹⁴, zgodnie z którym *„Dostęp do pomieszczenia (...) oraz do wydzielonej części pomieszczenia (...), a także do szafy metalowej zamykanej lub sejfów (...) jest rejestrowany”*.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- a) na 10 poddanych kontroli formularzach odbioru dowodu osobistego nie odnotowano informacji o fizycznym anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego, pomimo że zgodnie z art. 31 ust. 2 pkt 10 ustawy o dowodach osobistych – formularz odbioru

¹² Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

¹³ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą, z dnia 16.05.2023r.: *„Informacja od Konsula dot. unieważnienia dowodu została przesłana na skrzynkę ePUAP w dniu 17.02.2023 r. (piątek). Dokument został zadekretowany, a następnie przekazany na stanowisko w dniu 20.02.2023 r. (poniedziałek). Po otrzymaniu zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, dowód został unieważniony. Podczas unieważniania dowodu, pomyłkowo nie została wstawiona data otrzymania przez organ zawiadomienia o unieważnieniu dowodu, lecz data wprowadzenia do RDO”*.

¹⁴ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1006, ze zm.).

dowodu osobistego zawiera powyższą informację¹⁵;

- b) wszystkie poddane kontroli formularze odbioru dowodu osobistego wygenerowano z datą odbioru dowodu osobistego oraz dokumentu z kodem PUK wcześniejszą aniżeli faktyczny dzień ich odbioru, co skutkowało dokonaniem przez urzędnika poprawek na przedmiotowych formularzach polegających na zmianie daty w zakresie dnia lub dnia i miesiąca odbioru każdego z ww. dokumentów przy użyciu korektora¹⁶. Nadmienić należy, że dokonywanie poprawek w sposób uniemożliwiający odczytanie poprzedniego zapisu należy uznać za niewłaściwą praktykę;
- c) nie udokumentowano doręczenia zaświadczenia zawierającego odpis danych przetwarzanych w RDO wnioskodawcy oraz odpowiedzi na wniosek o udostępnienie danych z RDO w trybie jednostkowym¹⁷, czym naruszono art. 39 k.p.a., zgodnie z którym „(...) *Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (...)*”, przy czym zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a.: „*Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia*”.

Przedstawiając powyższe, informuję, że realizację zadania z zakresu wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Unieważniania dowodów osobistych z dniem zgłoszenia do konsula RP utraty dowodu osobistego przez jego posiadacza, zgodnie z wymogiem określonym w art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych.

¹⁵ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – wszystkie dowody osobiste, które zostały unieważnione lub utraciły ważność są fizycznie anulowane poprzez przecięcie fotografii i znaku holograficznego; nieodnotowanie dokonania przedmiotowej czynności na formularzach nastąpiło z powodu przeoczenia.

¹⁶ Zgodnie z wyjaśnieniami pisemnymi osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – formularze odbioru dowodu osobistego drukowane są w dniu przyjęcia przez urząd wyprodukowanych dowodów osobistych, stąd generuje się na nich jako data odbioru dowodu osobistego i dokumentu z kodem PUK – data wydruku, a ponieważ odbiór dowodów osobistych następuje w terminie późniejszym – wygenerowana data odbioru dowodu jest „*usuwana poprzez jej zakorektowanie*” w celu wpisania daty faktycznego odbioru dowodu przez wnioskodawcę.

¹⁷ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą, z dnia 15.05.2023r.: „*Osoba złożyła wniosek skierowany do Wójta Gminy Liw o wydanie zaświadczenia zawierającego pełny odpis jego danych przetwarzanych w RDO w dniu 29.04.2022 r. W tym samym dniu otrzymała stosowne zaświadczenie przedstawiając żądany dowód wpłaty za wydanie zaświadczenia z RDO*” oraz „*(...) udostępnienie danych jednostkowych (...) nie zostało wysłane listem za potwierdzeniem odbioru wnioskodawcy lecz zwykłym listem poleconym*”.

2. Rejestrowania dostępu do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody osobiste nieodebrane w okresie 6 miesięcy od wydania, dostępu do szafy metalowej, w której przechowywane są dowody osobiste oczekujące na odbiór poniżej 6 miesięcy i dokumenty zawierające kod umożliwiający odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 43 ust. 5 ustawy o dokumentach publicznych.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- a) odnotowywania na formularzach odbioru dowodu osobistego informacji o fizycznym anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego, zgodnie z wymogiem art. 31 ust. 2 pkt 10 ustawy o dowodach osobistych;
- b) generowania formularzy odbioru dowodu osobistego z poprawną datą odbioru dowodu osobistego i dokumentu z kodem PUK;
- c) dokumentowania faktu doręczenia wnioskodawcy zaświadczenia zawierającego odpis danych przetwarzanych w RDO oraz odpowiedzi na wniosek o udostępnienie danych z RDO w trybie jednostkowym, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 i 46 § 1 k.p.a.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zalecenia, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/